

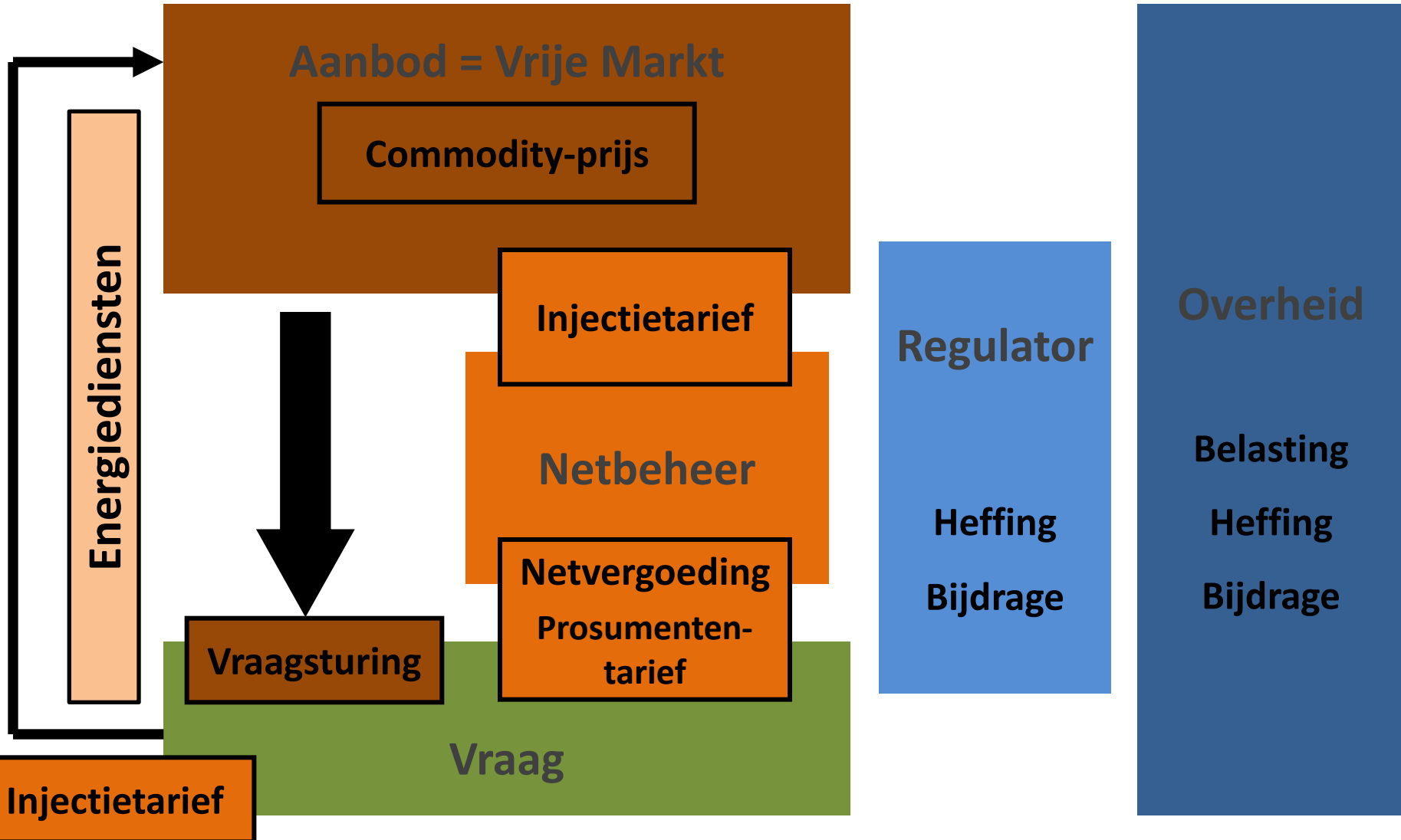

**Naar een rechtvaardige
verdeling van de energiefactuur**

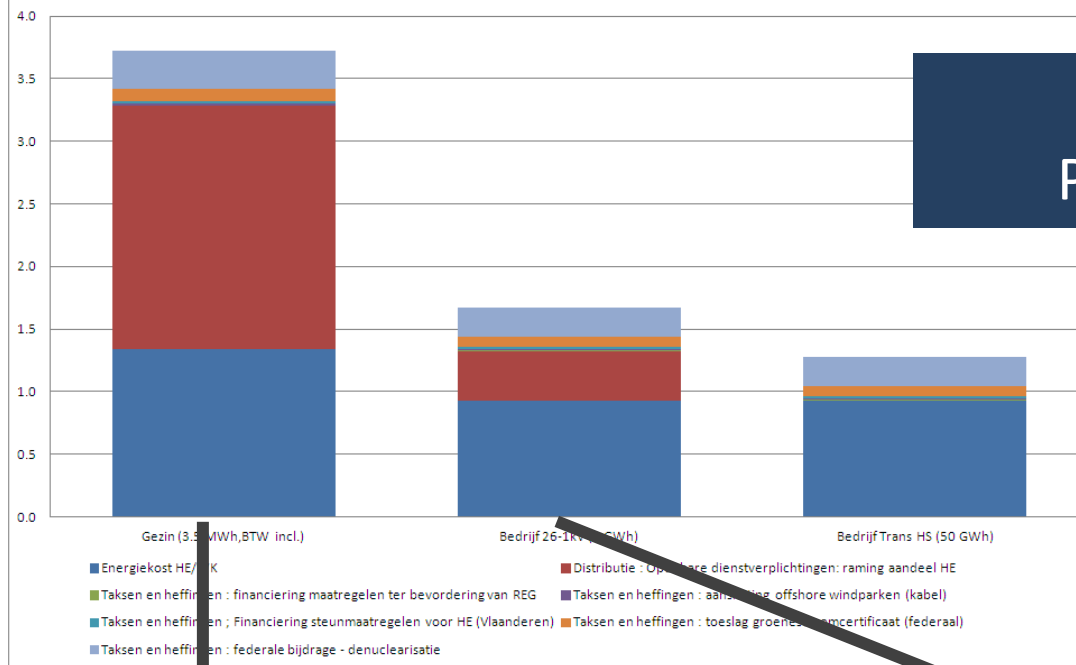

Setting the scene

Soorten kosten: begrippen

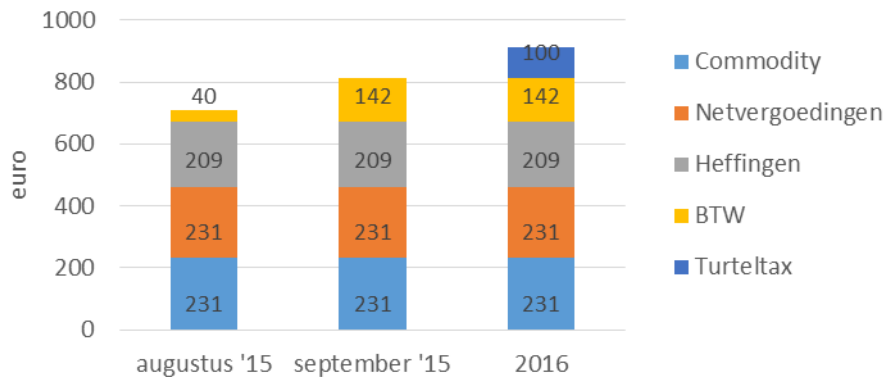

Aanrekening kosten HE, EE en nucleair passief (c€/kWh)

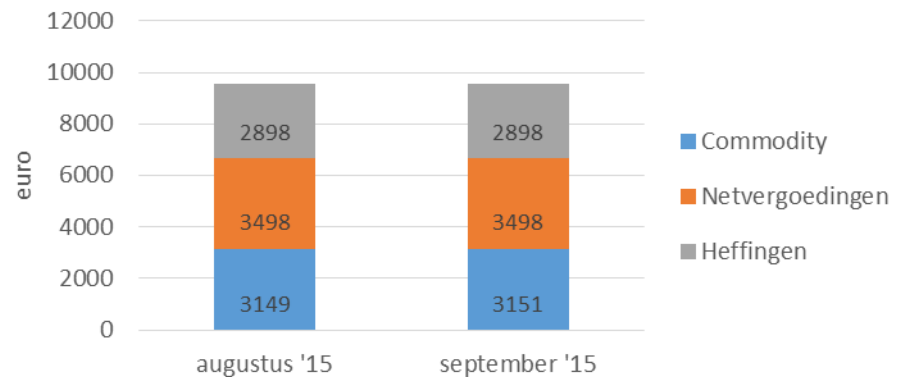
Studie 3E
Prijzen 2013

Gemiddelde jaarfactuur huishoudens (3500 kWh/jaar)

Bron: <http://www.creg.info/Tarifs/boordtabel.pdf>

Gemiddelde jaarfactuur bedrijven (50.000 kWh/jaar)

Bron: <http://www.creg.info/Tarifs/boordtabel.pdf>

Boordtabel CREG - Evolutie 2015 en 2016

Beleidsaanbevelingen

Prijsvorming elektriciteit op de vrije markt

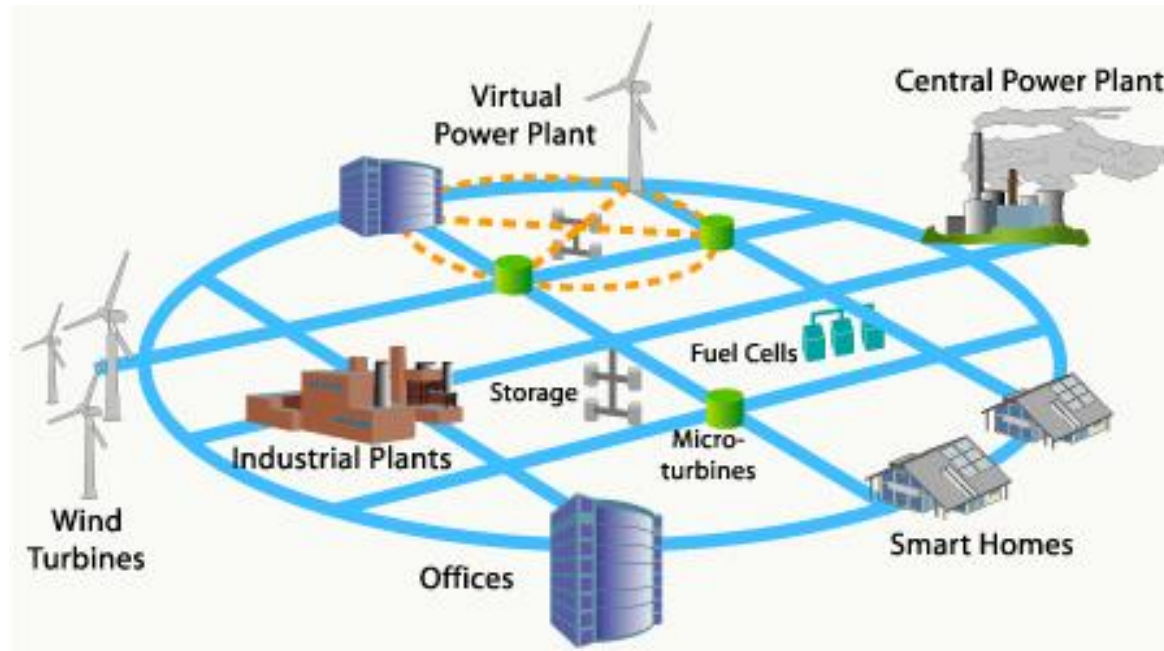
- **Prijs elektriciteit** op groothandelsmarkt = 45 euro / MWh
= **te laag** om nieuwe investeringen in productie uit te lokken
- **Investeringen steeds meer gefinancierd buiten commodityprijs** (vergoeding producent)
  - Opkoopplicht groenestroomcertificaten + overschotten
  - Capaciteitsmechanisme
  - ...
- **Veel te weinig internalisering externe kosten**
Bv. EU ETS
  - huidige prijs = 8,1 euro
  - slechts een deel wordt geveild

Lange-termijn-visie

- moet klimaatdoelen halen (80 à 95% CO₂ in 2050)
- maakt belangrijk verschil voor systeemkosten

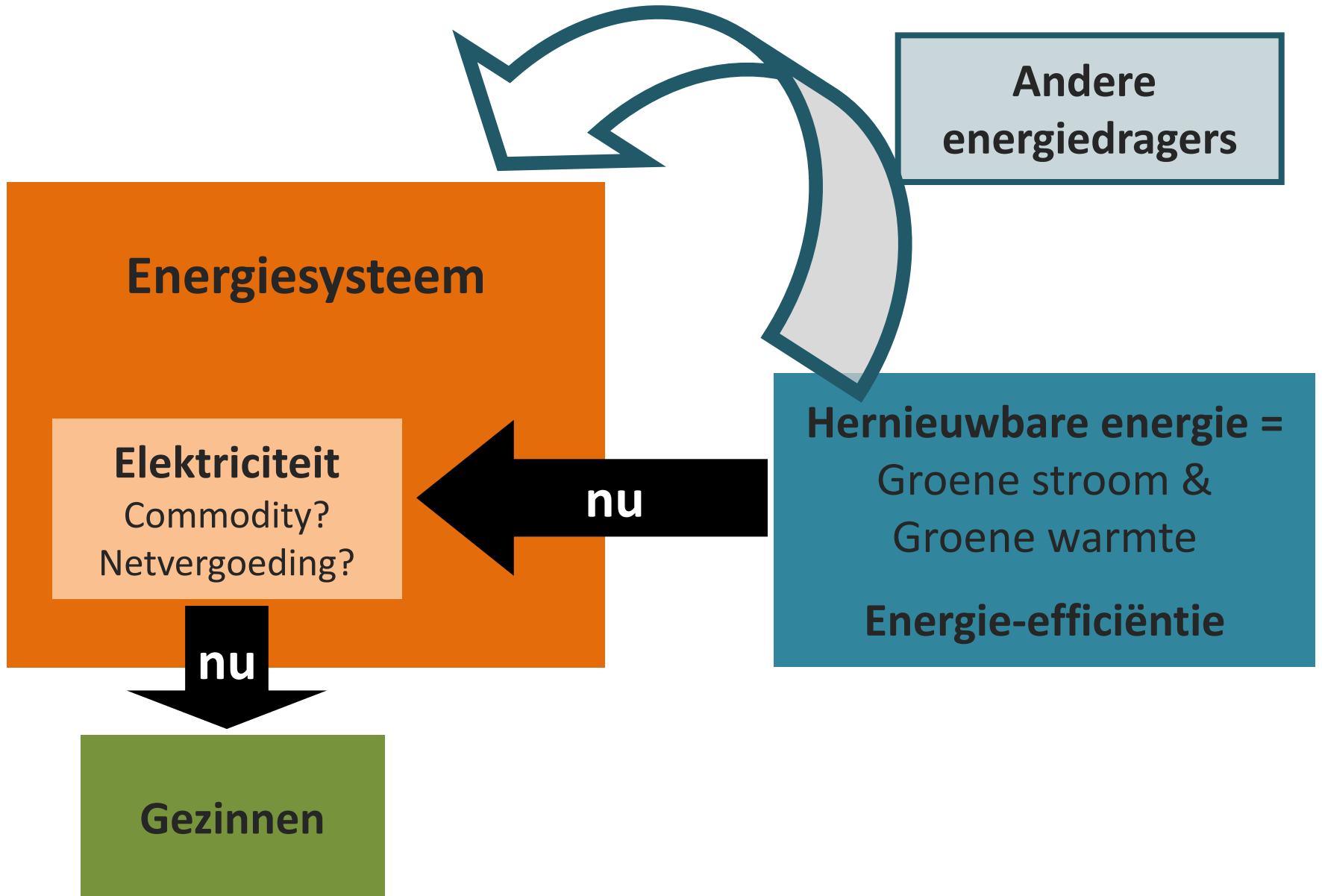
Beleidsvisie op energienetten = veel verschil voor kosten

- Visie op netten en verbanden daartussen elektriciteit, gas, warmte, waterstof
- Integratie HE in elektriciteitsnet
- Slim net > slimme meter
- Monopolie vs private lokale netten: elektriciteit, warmte
- Goede ruimtelijke ordening

Naar andere financiering HE en EE (o.a. ecologische ODV's)

Elektriciteit - huidige situatie

DNB's (& VREG) bepalen verdeling over klantengroepen

infrastructuur aansluiting (eenmalig)	verzoeker nieuwe aansluiting	
Infrastructuur uitbouw en exploitatie	<ul style="list-style-type: none"> • Vooral afnemers betalen<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cascadeprincipe (LS = 80% DNB-kost) ▪ Prosumementarief: vast per DNB - 80 à 106 € • Productie = injectietarief	op basis kWh
Sociale en ecologische ODV = o.a. armoedebestrijding = REG = opkoopplicht GSC en WKK	<ul style="list-style-type: none"> • Alleen DNB's (Elia niet) • 85 à 90 % LS – 10 à 15% MS • Van verschillen tussen de 11 DNB's naar meer solidarisering	
Off shore / kernenergie	<ul style="list-style-type: none"> • Degressieve Federale bijdrage	

Elektriciteit - Toekomst

Verdeling vergoeding (D)NB's over klantengroepen

Infrastructuur

aansluiting

uitbouw

exploitatie

Aansluitingskost (+ injectie?) stuurt locatie productie

Netten als collectief goed versus kostenreflectiviteit

- Verbruik + piekverbruik
versus cascade & capaciteitsvergoeding
- Gebiedsfactor (stedelijk / landelijk)??

Sturend versus vlak prosumentarief

Netten als collectief goed

- Tariefstructuur = verdelingseffecten
- Volledige *kostenreflectiviteit* = illusie
- Cascadeprincipe botst met decentrale productie
- Voorkeur voor verbruik (progressief) + piekverbruik
capaciteitsvergoeding stuurt niet echt naar juiste gedrag maar herverdeelt extra
  - o Vermogen aansluiting $\neq$ piekverbruik (zeker niet bij gezinnen)
  - o Energie-efficiëntie (+ vraagsturing) cruciaal voor klimaat
  - o Betere manieren om vermogen aansluiting te beïnvloeden?

Elektriciteit - Toekomst

Ecologische ODV's = zaak van hele energiesysteem

Sociale en ecologische ODV's

= armoedebestrijding

= REG

= opkoopplicht GSC en WKK-C

Beleidskosten anders financieren

Maar nieuwe financieringsbron noodzakelijk

Moet grote uitdagingen weerspiegelen
(EE, flexibiliteit, klimaat, sociale rechtvaardigheid)

CO₂ (& energie) taks?

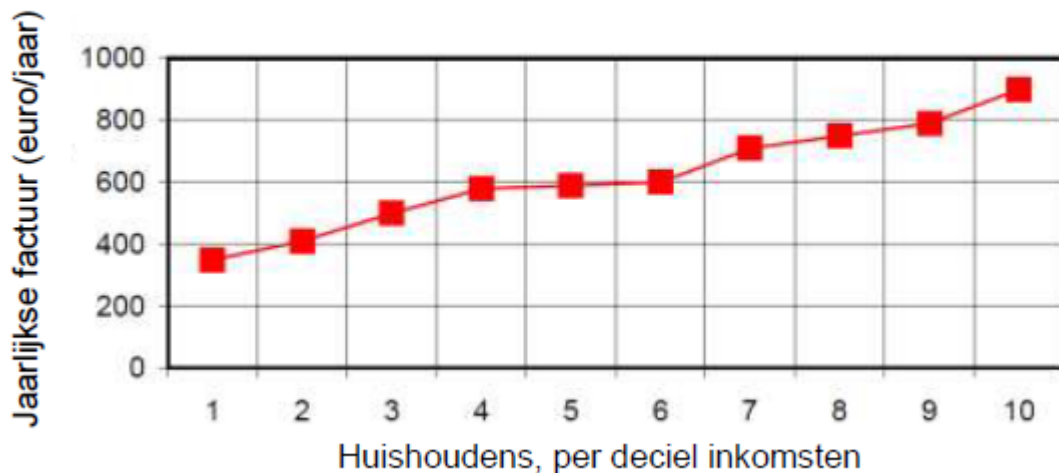
alleen voor non-ETS (als ETS werkt)?

- ODV's zijn beleid
- ODV's betalen met fiscale uitgaven zonder alternatieve financiering
= verder besparen (sociale zekerheid?)
- Ecologische ODV's - niet alleen elektriciteit, maar hele energiesysteem
- Sociale ODV's - via algemene middelen of alternatieve financiering?

Elektriciteit

Van progressieve naar degressieve toerekening kosten

Jaarlijkse elektriciteitsfactuur, per deciel inkomsten
(Bron: socio-economische enquête 2001 NIS)

Nieuwe heffing afnamepunt (Turteltaks)

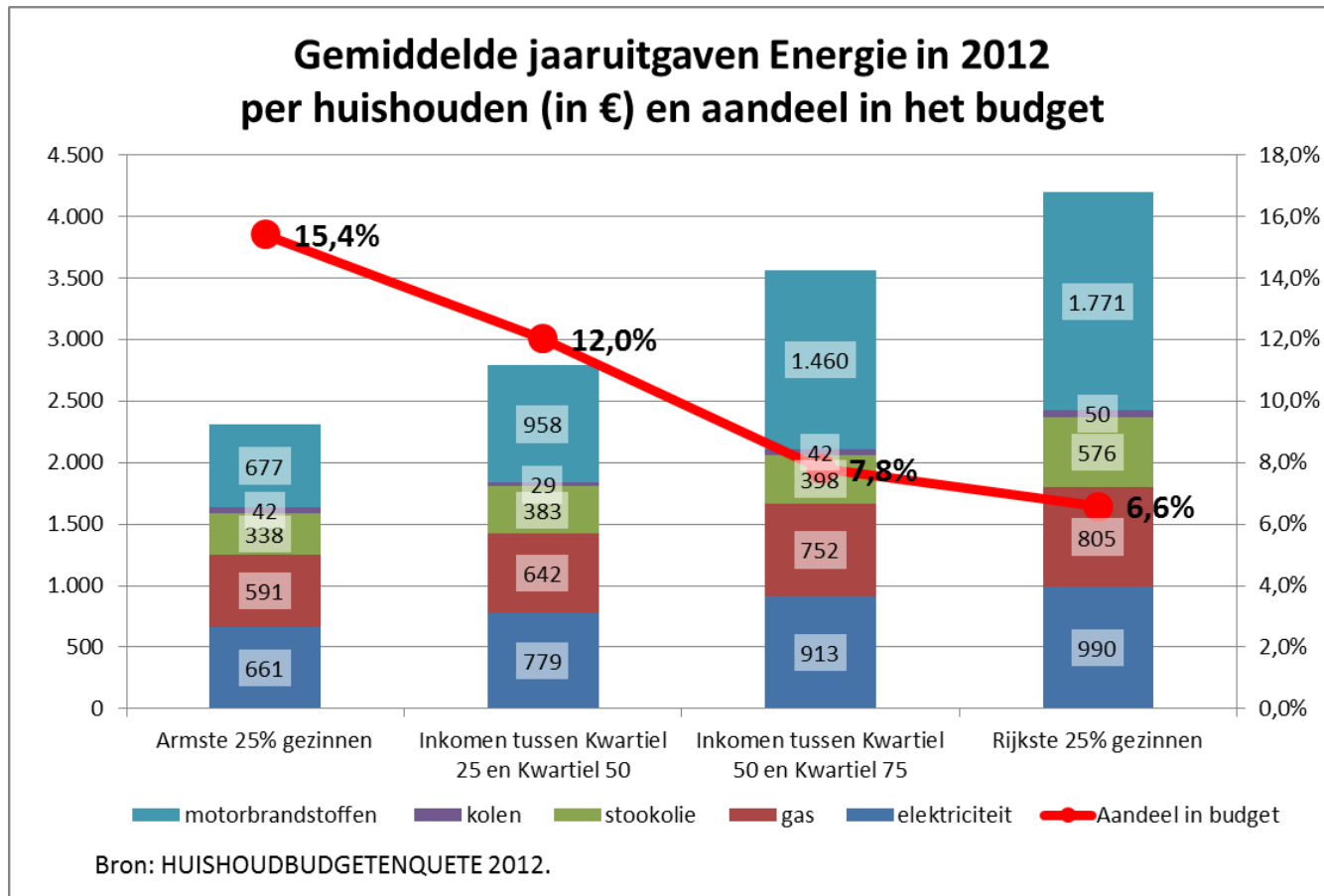
Verbruik in MWh	Bedrag per MWh
1	100
5	20
10	13
100	13
1.000	2,6
100.000	075
250.000	0,48
transportnet	0
maar geen BTW op heffing	

Verdeling bedrijven - gezinnen

Energie-intensieve bedrijven	Gewone bedrijven (MS)	Gezinnen (en KMO op LS)
<ul style="list-style-type: none"> + (Deels) vrijstelling GSC + Gedeeltelijke vrijstelling federale offshore toeslag + Gratis ETS-rechten + Overdreven compensatie Indirect Carbon Leakage + Geen vermogensheffing + Voordeel dalende groothandelsprijzen 	<ul style="list-style-type: none"> Ontzien in kielzog grote bedrijven Cascadeprincipe – Vermogensheffing 	<ul style="list-style-type: none"> – Overheidsbudgetten geschrapt - kosten energieprijzen volledig naar netvergoeding – Grootste deel opkoopplicht GSC Geen algemene middelen voorzien – gratis kWh afgeschaft. – Financiering VREG via vlaktaks – Financiering steun groene warmte via zelfde vlaktaks – Degressieve heffing verbruik afnamepunt (Turteltaks)
<ul style="list-style-type: none"> – Budgetten strategische transformatiesteun en ecologiesteun afgebouwd 		

- Niet gekaderd in globale visie (energiepact)
- Gebrek aan onderbouwing & voorwaarden
- Doorbreek race to the bottom tussen lidstaten: meer Europese regels nodig voor energietransitie (vervuiler betaalt, ...)

Goede sociale correcties meer dan ooit nodig

- Elektriciteit: veel meer kostenverschuiving naar gezinnen!
- Doelgroep te klein (7 ipv 11%?)
- Van sociale correctie naar structureel beleid (huisvesting, ...)

Fiscale inkomsten & uitgaven - tax shift?

Behoefte aan middelen zeer hoog

(Energierenovatie gebouwen, hernieuwbare energie, andere netten)

Maar

- fiscale inkomsten besteed aan energie
(maximale verschuiving naar factuur en vooral netvergoeding)
  - fiscale uitgaven toegekend aan energie
(schrappen belastingaftrek energiebesparende maatregelen)
  - Extra inkomsten uit gas en elektriciteit niet gebruikt voor energie
(vennootschapsbelasting)
- Verdelingseffecten fiscaliteit heel anders dan factuur

Andere financiering nodig -

- sturend naar EE, flexibiliteit
- Sociaal rechtvaardig - wegwerken financiële barrières

Hervorm het energiefonds

Voor een degelijke prijssturing energiebeleid

IN	UIT
<ul style="list-style-type: none"> • CO₂- en energiebelasting met sterk sturend effect • Inkomsten ETS mits hogere CO₂-prijs • Dotatie uit fiscale inkomsten • ...	<ul style="list-style-type: none"> • Steun investeringen HE • Steun investeringen EE en DSM (gebouwen, industrie, mobiliteit) • Steun maatschappelijke en technologische innovatie • Sociaal energiebeleid: energierenovatie • Eventueel prioritaire investeringen in netten?